

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo.mmm@gov.fi

Päiväys/Datum

07.08.2023

Dnro/Dnr

TRAFICOM/337827/03.03.00/2023

Viite/Referens

VN/4564/2020-MMM-5

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi kasvinsuojeluaineista annetun lain ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö on 19.6. päivätyllä lausuntopyynnöllään pyytänyt Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) lausuntoa otsikossa mainitusta HE-luonnoksesta. Traficom kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Traficom on tutustunut kasvinsuojeluaineista annetun lain ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamista koskevaan hallituksen esitysluonnokseen. Kommentoimme esitysluonnosta siltä osin kuin se koskee lakiin lisättäväksi ehdotettuja säännöksiä kasvinsuojeluaineen levittämisestä miehittämättömällä ilma-aluksella tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavissa kokeissa.

Toteamme ensinnäkin, että kasvinsuojeluainelain muutosta koskevan lakiehdotuksen 19 §:n 6 momentissa viitataan aivan oikein säännöistä ja menetelmistä miehittämättömien ilma-alusten käytössä annettuun komission täytäntöönpanoasetukseen (EU) 2019/947 ja mainitaan, että lentolevitykseen asetuksen mukaisessa *erityinen* -kategoriassa vaaditaan toimintalupa. Viittaus asetuksen säännöksiin edellyttää kuitenkin tarkennusta siltä osin, että jos kasvinsuojeluaineet katsotaan asetuksen 6 artiklassa tarkoitetuiksi "vaarallisiksi aineiksi, joista voi onnettomuuden sattuessa aiheutua kolmansille osapuolille suuri riski", lentolevitys voisi tulla luokiteltavaksi jopa asetuksen mukaiseen *sertifioitu* -kategoriaan. Kasvinsuojeluainelain 3 §:n mukaan kasvinsuojeluaineiden kuljetukseen sovelletaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettua lakia, joten tämän perusteella ne luokitellaan vaarallisiksi aineiksi. Euroopan unionin lentoturvallisuusvirasto EASAn julkaiseman, asetukseen (EU) 2019/947 liittyvän ohjemateriaalin kohdassa GM1 Article 6 säännöstä tarkennetaan siten, että vaarallisten aineiden kuljetus katsotaan sertifioitu -kategoriaan kuuluvaksi, jos kuljetettavat aineet eivät ole törmäyssuojatussa säiliössä (GM1 Article 6 'Certified' category of UAS operations: "The transport of dangerous goods is in the 'certified' category if the payload is not in a crash-protected container, such that there is a high risk for third parties in the case of an accident." <https://www.easa.europa.eu/en/document-library/easy-access-rules/easy-access-rules-unmanned-aircraft-systems-regulations-eu>).

Kuitenkin jos toimitaan alueella, jossa toimintaan liittymättömiä kolmansia osapuolia ei ole lähistöllä, toiminta voitaneen vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja säiliön törmäyssuojauksesta huolimatta luokitella *erityinen* -kategoriaan.

Täytäntöönpanoasetuksen 6 artiklan mukaisesti toiminta luokitellaan *sertifioitu* -kategoriaan myös silloin, jos toimivaltainen viranomainen asetuksen 11 artiklassa säädetyn riskinarvioinnin perusteella katsoo, ettei toiminnan riskiä voida riittävästi lieventää ilman miehittämättömän ilma-alusjärjestelmän sertifiointia ja miehittämättömän ilma-

alusjärjestelmän käyttäjän hyväksyntätodistusta ja tarvittaessa ilman kauko-ohjaajan kelpoisuustodistusta. Tällöin on täytettävä sertifioidun kategorian toiminnalle asetetut vaatimukset, ja tätä koskevat todistukset tulisi myös liittää lakiehdotuksen 19 §:n 6 momentissa tarkoitettuun hakemukseen. Sertifioitu -kategorian toimintaa varten vaaditaan asetuksen 14 artiklan mukaisesti myös miehittämättömän ilma-alusjärjestelmän rekisteröinti. Mikäli toiminta tulee luokiteltavaksi sertifioituun kategoriaan, hankaluutena on, että asiasta ei vielä ole kattavaa sääntelyä eikä tarvittavia laitteita välttämättä ole Suomessa saatavilla.

Terminologisena yksityiskohtana Traficom toteaa, että "UAS-operaattorista" käytetään mainitussa komission täytäntöönpanoasetuksessa nimitystä "miehittämättömän ilma-alusjärjestelmän käyttäjä", joten samaa termiä tulisi käyttää selvyyden vuoksi myös kansallisessa lainsäädännössä.

Esitämme kasvinsuojeluaineista annetun lain 19 §:n 6 momenttiin seuraavaa tekstimuutosta:

19 § 6 mom.: ...14 artiklassa tarkoitettu rekisteröitymisestä *miehittämättömän ilma-alusjärjestelmän käyttäjäksi ja tarvittaessa ilma-aluksen rekisteröinnistä* sekä 12 artiklassa tarkoitettu toimintalupa lentolevitykseen *erityinen* -kategoriassa, *taikka 6 artiklassa tarkoitettut todistukset, jotka vaaditaan sertifioitu -kategorian toimintaan.*

Lakiehdotuksen 19 §:n 6 momentin säännöskohtaisten perustelujen osalta Traficom nostaa esiin myös kysymyksen, voiko Traficom rekisteriin merkittävä taho, joka aikoo levittää kasvinsuojeluainetta miehittämättömällä ilma-aluksella, olla luonnollisen henkilön sijasta myös yritys. Jos voi, niin tähän tahoön voisi viitata joko sanamuodolla "henkilö tai yritys" tai yleisen tason nimityksellä "toimija". Perustelutekstin täydentämistä varten Traficom voi toimittaa valmistelijoille tekstiehdotuksen erikseen.

Kasvinsuojeluainelakia koskevan muutosehdotuksen 19 §:n 2 momentin mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää hakemuksesta luvan kasvinsuojeluaineasetuksen tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettaviin kokeisiin, joissa kasvinsuojeluaine levitetään miehittämättömällä ilma-aluksella. Samoin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy 9 §:n mukaan hakemuksesta 8 §:ssä tarkoitettun koulutuksen (mm. kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden käytöstä, ylläpidosta ja huollosta) järjestäjän, 11 §:n mukaan tutkinnon järjestäjän ja 13 §:n mukaan kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajan. Lakiehdotuksen 4 §:n 6 kohdassa olevan määritelmän mukaan, jota ei ole voimassa olevaan lakiin nähden muutettu, *kasvinsuojeluaineiden levitysvälineillä* tarkoitetaan laitteita, jotka on erityisesti tarkoitettu kasvinsuojeluaineiden levittämiseen tai jotka ovat välttämättömiä kyseisten laitteiden tehokkaan toiminnan varmistamiseksi.

Traficom kysyy, sisältyykö myös kasvinsuojeluaineen levittämiseen käytettävä miehittämätön ilma-alus määriteltyyn kasvinsuojeluaineiden levitysvälineen käsitteeseen, vai tarkoitetaanko levitysvälineellä vain ilma-alukseen kiinnitettävää laitetta, jolla aine konkreettisesti levitetään. Mikäli ilma-alus sisältyy käsitteeseen, on koulutuksessa, tutkinnossa, testauksessa sekä näiden hyväksymisessä luonnollisesti varmistettava myös miehittämättömän ilmailun asiantuntemus.

Traficom kannattaa yleisellä tasolla lakimuutosesityksen tavoitteita mahdollistaa kasvinsuojeluaineen lentolevitys miehittämättömällä ilma-aluksella ensi vaiheessa tutkimus- ja kehitystarkoituksiin, jotta voidaan selvittää menetelmällä saavutettavia etuja ja sen mahdollisia haittoja tarkemmin ennen tällaisen lentolevityksen laajamittaisempaa

käyttöönottoa.

Pietari Pentinsaari
Ylijohtaja, Liikennejärjestelmäpalvelut

Olli Ahtola
Johtava asiantuntija, Liikennejärjestelmäpalvelut

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)
7.8.2023. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla
lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.